

Operaházi Dolgozók Független Szakszervezete
Bárány Balázs Péter elnök részére

Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete
Rotter Oszkár alapszervezet elnök részére

Tárgy: Tájékoztatás tervezett létszámcsökkentésről

Tisztelt Elnök Urak!

Ezúton tájékoztatjuk a T. Szakszervezeteket arról, hogy a munkáltató 2025 júniusában, illetve júliusában összesen maximum 29 munkavállaló munkaviszonyának megszüntetését tervezi a munkáltató működésével összefüggő okból való felmondással.

Hivatkozással a Kollektív Szerződés 25.1. pontjára, a tervezett létszámleépítés okai az alábbiak:

- **Az Erkel Színház vagyonkezelésének megszüntetése:** az 1368/2024. (XI. 28.) Korm. határozat alapján megszűnt az Erkel Színházra vonatkozó vagyonkezelői jog, így a portfólió és az OPERA által ellátott tevékenység szűkül, átstrukturálódik. Ebből kifolyólag az OPERA jövőbeni működése kisebb munkavállalói létszámot igényel.
- **A személyi jellegű kiadások megnövekedése:** a 2024-es sztrájk és a Kollektív Szerződés megkötése nyomán a személyi jellegű ráfordítás-növekedés 2025-ben jelentősen túllép az OPERA költségvetési keretén, a személyi előirányzat összegén. Ezt az intézmény nem tudja kigazdálkodni teljes költségvetési évben, így a személyi jellegű kiadások csökkentésére is kényszerül, amely értelemszerűen a foglalkoztatottak számának csökkenésével érhető el.
- **A bevételek stagnálása:** az állami alaptámogatás éves előirányzata immár 4. éve nem nő, az Erkel Színház egyszeri "fájdalomdíját" (valójában az ott hagyott ingóságok kiváltását) is bérbe vagyunk kénytelenek fordítani. A közönség tovább már nem terhelhető 2025-ben a jegyárak emelésével, az Erkel Színház leválásával pedig bevételtermelő színházat veszítettünk el.

Mivel tehát forrás oldalról az intézmény gazdálkodása kötött, pénzügyi tartalékkal pedig az intézmény nem rendelkezik (nem is rendelkezhet), ezért a súlyosan egyensúlytalan helyzetben, egyéb intézkedések mellett a működés létszámcsökkentésben megnyilvánuló átszervezése biztosíthatja az OPERA további útját. Előzőek okán az OPERA kénytelen a munkavállalói létszámot egy mérsékelt költségvetésű évadtervhez csökkenteni, illetve működését a költséghatékonyság szem előtt tartásával átszervezni.

A fentiek egy jelentősebb, csoportos létszámleépítést tettek volna indokolttá, amit az Erkel Színház Kft-vel kötött megállapodásnak köszönhetően tudtuk elkerülni.

Alábbiakban válaszolok továbbá a 49/2025. iktatószámú levélben foglalt kérdésekre:

1. Milyen típusú és mérvű átszervezésre készül az Opera?

Az átszervezés alapvetően a betölthető álláshelyek számának csökkentésében valósul meg. Mivel a fentebb részletezett okokból az OPERA tevékenységei kisebb létszámmal is elláthatók, illetve ezeket kisebb

létszámmal kényszerül az intézmény ellátni, ezért a szervezeti egységvezetők feladata a rendelkezésre álló munkaerő-forrás felmérése és annak áttekintése volt, hogy mely munkafolyamatok, tevékenységek láthatók el a jelenleginél alacsonyabb létszámmal. Tehát azokat a tevékenységeket, folyamatokat és területeket érintheti a létszámcsökkentés, amelyek tekintetében a biztonságos működés kisebb létszámmal is ellátható, a párhuzamosan több munkavállaló által ellátott munkakörök számának csökkentésével, feladatok átcsoportosításával esetleg belső áthelyezésekkel.

A létszámcsökkentést csak a legszükségesebb mértékben kívánjuk végrehajtani, ezzel megkísérelve elkerülni a csoportos létszámcsökkentést.

A személyi jellegű kiadások szigorú csökkentése nem merül ki kizárólag a létszám csökkentésében. Főigazgatói utasítás rendelkezik a létszámstopról, a rendkívüli munkaidő korlátozásáról és a külsős, megbízással foglalkoztatás korlátozásáról is.

2. Mindazon, az Mt. 10.§ szerinti gazdálkodási adatok, amelyből a MÁO vezetése a létszámleépítésre vonatkozó elhatározását alapozza.

Az OPERA 2025. évi elemi költségvetése elérhető az OPERA honlapján (III. Gazdálkodási adatok / 1. A Magyar Állami Operaház éves költségvetése, számviteli törvény szerint beszámolója vagy éves költségvetés beszámolója): <https://www.opera.hu/hu/kozerdeku/>

A 2025. május 27. napján kelt levelemben már tájékoztattam a t. Szakszervezeteket a következőkről: A 2025-ös tényleges eredeti személyi és járulék előirányzata összesen **14 759 966 000 Ft,-**, ezzel szemben a már lekötött személyi és járulék kötelezettségvállalás forrásigénye **18 352 898 027 Ft,-**. Ebből következik, hogy az OPERA az idei évben béremelést sem egy későbbi időpontban, sem visszamenőlegesen nem tud biztosítani.

Mivel a már lekötött személyi és járulék kötelezettségvállalás forrásigénye jelentősen meghaladja a személyi előirányzat mértékét, ezért értelemszerűen ezen tényszerűségekre alapítjuk a létszámleépítési szándékot.

3. Beosztásuk bontásában a Mt. 208. § hatálya alá tartozó munkavállalókra fordított személyi jellegű kiadásainak az Mt. 12.§ (2) bekezdésben foglalt csoportosítás szerinti bemutatását 2021 - 2022 - 2023 - 2024 - 2025 évek vonatkozásában.

A kért személyi jellegű kiadásokat az alábbi táblázat összesíti:

2021	2022	2023	2024	2025
173 979 257 Ft	238 868 435 Ft	286 043 405 Ft	297 001 958 Ft	135 033 234 Ft

A 2025. évi adatok május 31-ig szerepelnek a táblázatban.

4. A 2021 - 2022 - 2023 - 2024 - 2025 év vonatkozásában az Mt. 208. § hatálya alá nem tartozó munkavállalók esetében, munkaköri csoportosításban az Mt. 12. § (2) bekezdés szerinti bontásban a személyi jellegű kifizetések.

Az OPERA az általatok kért munkaköri csoportosításban nem tartja nyilván a személyi jellegű kifizetéseket, ezért ebben a formában nem tudjuk a kérést teljesíteni. Az ebből eredő jövőbeli viták elkerülése érdekében szíves figyelemetbe ajánlom a BDT2024. 4761. döntvényt, amelynek értelmében „Az adatkezelő kizárólag a létező, bármilyen módon rögzített és ténylegesen a kezelésében lévő közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatokat köteles kiadni, az általa egyébként kezelt adatok összevetése útján új, minőségileg más adat (statisztika, kimutatás), esetleg az adatokat magyarázó anyagok előállítására nem köteles.”

Az Infotv. melléklete szerinti összesített adatokat a 2021 és 2022-es év vonatkozásában az alábbiakban mutatjuk be, míg a 2023-as, 2024-es év és 2025 első három lezárt hónapja vonatkozásában pedig megtaláljátok a honlapon az alábbi link alatt: <https://www.opera.hu/hu/kozerdeku/>

Magyar Állami Operaház 2021 évre vonatkozó személyi juttatásokkal kapcsolatos adatai (bruttó Ft)									
	Statisztikai létszám (fő, átlagos)	Illetmények, munkabérek	Normatív jutalmak, céljuttatás, projekt-prémium	Készenléti, ügyeleti, helyettesítési díj, túlóra	Végkielégítés, jubileumi jutalom	Béren kívüli juttatások	Költség-térítések	Támogatások	Egyéb személyi juttatások
Vezetők	41,8	440 777 319	65 015 127	2 875 915	11 767 300	10 843 575	5 646 448	2 450 000	18 988 779
Egyéb foglalkoztatottak	1055,1	5 754 619 767	804 191 954	100 813 014	275 665 439	186 728 544	78 792 207	61 586 654	399 490 547
2021 év összesen:	1096,8	6 195 397 086	869 207 081	103 688 929	287 432 739	197 572 119	84 438 655	64 036 654	418 479 326

Magyar Állami Operaház 2022 évre vonatkozó személyi juttatásokkal kapcsolatos adatai (bruttó Ft)									
	Statisztikai létszám (fő, átlagos)	Illetmények, munkabérek (br. Ft.)	Normatív jutalmak, céljuttatás, projekt-prémium (br. Ft.)	Készenléti, ügyeleti, helyettesítési díj, túlóra (br. Ft.)	Végkielégítés, jubileumi jutalom (br. Ft.)	Béren kívüli juttatások (Ft)	Költség-térítések (br. Ft.)	Támogatások (br. Ft.)	Egyéb személyi juttatások (br. Ft.)
Vezetők	42,9	540 024 608	15 038 443	9 478 784	18 510 350	5 850 737	10 492 401	100 000	44 101 699
Egyéb foglalkoztatottak	1155,5	7 438 910 770	219 558 788	251 196 467	262 231 500	146 285 575	251 350 990	34 533 129	1 073 475 238
2022 év összesen:	1198,4	7 978 935 378	234 597 231	260 675 251	280 741 850	152 136 312	261 843 391	34 633 129	1 117 576 937

A fenti két táblában, valamint a honlapon:

- Vezetők: minden, SZMSZ szerinti vezető, középvezető, magasabb vezető
- 2021-2022 vonatkozásában számfejtés szerint kerültek kimutatásra az adatok, azaz abban az évben jelennek meg, amikor számfejtésre kerültek. A 2023-25 vonatkozásában pedig könyvelés szerint, azaz abban az évben kerülnek kimutatásra, amikor kifizetésre kerültek. Ennek alapján a közölt számok nem alkalmasak éves átlagfizetés számítására.

Alábbiakban közöljük továbbá a 2021-2025-ös évi személyi juttatások változásának összehasonlító táblázatát is.

Magyar Állami Operaház 2021-ről 2025 évre vonatkozó átlagos személyi juttatásokkal kapcsolatos adatainak változása										
	Statisztikai létszám (fő, átlagos)	Illetmények, munkabérek	Normatív jutalmak, céljuttatás, projekt-prémium	Készenléti, ügyeleti, helyettesítési díj, túlóra	Végkielégítés, jubileumi jutalom	Béren kívüli juttatások	Költség-térítések	Támogatások	Egyéb személyi juttatások	Összesen személyi
Vezetők		81,9%	-53,9%	-10,5%	126,5%	54,0%	118,8%	-72,5%	-45,8%	61,3%
Egyéb foglalkoztatottak		68,3%	-97,3%	-7,7%	23,0%	123,2%	345,0%	1,7%	327,6%	65,5%
Összesen:		68,7%	-94,4%	-7,7%	26,9%	119,4%	330,0%	-0,9%	311,8%	64,8%

5. A létszámhiányos munkaterületek felsorolása, a technológiai létszám feltöltéshez szükséges létszámpótlás mértéke.

Létszámhiányos terület nincs, ingadozó létszámú területek a takarítás és a vagyonőrzés. Ha pedig egy-egy szakterületen mégis létszámhiány mutatkozik vagy felvétel szükséges, főszabályként a szervezeten belülről igyekszünk megtalálni a megfelelő munkatársat.

6. A létszámleépítés szándékával és mértékével érintett munkakörök.

Tekintve, hogy az átszervezés célja a tevékenységeknek és folyamatoknak a csökkent költségvetéshez való igazítása, minden olyan munkakör érintett lehet, ahol a feladatellátás kisebb létszámmal és biztonsággal megszervezhető. Ez praktikus az OPERA valamennyi szervezeti egységét és munkakörét érintheti.

7. A létszámleépítésben érintettek kiválasztásának szempontjai.

Annak érdekében, hogy az OPERA a csökkentett létszám mellett is biztosítani tudja az intézmény folyamatos működését, tervezetten az alábbi szempontok figyelembevételével kerülnek kiválasztásra a létszámcsökkentésben érintett munkavállalók. E szempontok nem önállóan, hanem összességében értelmezendők.

(1) A munkakörök összevonhatósága:

A létszámcsökkentésben azok a munkavállalók lehetnek érintettek, akik munkaköre, feladatköre hasonló munkakörökkel összevonható, illetve átszervezéssel, átképzéssel más munkavállalók munkakörébe vonható és ezáltal a létszám csökkenthető. A kiválasztás során figyelembevételre kerül a munkavállalók változásra és tanulásra hajlandósága, aktivitása és együttműködési készsége.

(2) Az új évadterv megvalósítása szerinti foglalkoztathatóság:

Az érintett munkavállalók kiválasztása során figyelembe vesszük az új játszási rend megvalósításában, illetve az ahhoz kapcsolódó adminisztratív és egyéb feladatokban való hatékony részvételt. Ha a módosított működésbe és új évadtervbe a munkavállaló munkaköre nem illeszkedik, munkaideje vagy szaktudása nem kihasználható, akkor érintett lehet a leépítésben.

(3) Az Erkel Színházban üzemeltetésében érintett munkakörök:

Az Erkel Színház működtetéséhez kapcsolódó munkakörök egy része feleslegessé vált és amennyiben nem volt lehetőség e munkaköröket ellátó munkatársak Erkel Színházba való jogfolytonos átadására, indokolt lehet az érintettek létszámának a csökkentése.

(4) A kiválasztás során figyelembe vesszük az öregségi nyugdíjkorhatár, illetve a balett életjáradékra való jogosultság közelségét, szociális szempontokat.

(5) A munkavállaló kimagasló szakmai, illetve operás tapasztalata kiemelt jelentőséggel bír a kiválasztás során.

8. Mennyivel apasztja a MÁO büdzsáját, a tudomásunk szerint semmiféle akkreditációs jogosítással nem rendelkező Magyar Nemzeti Balettintézet öncélú fenntartása? Különös figyelemmel arra, hogy a Magyar Táncművészeti Egyetem a balettművész utánpótlást közismerten világszínvonalon tudja biztosítani.

A Magyar Nemzeti Balettintézet fenntartása és működtetése nem öncélú, hanem az OPERA Alapító okiratában rögzített alaptevékenység:

„3.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

(...)

d) tehetségkutatás és tehetség-gondozás, utánpótlásképzés folytatása fiatal ének- és táncművészek körében;

(...)

n) az opera- és a balettművészet utánpótlásképzésének részeként azoknak a fiatal hallgatóknak, akiket saját produkciójában kíván felléptetni ösztöndíj biztosítása, mesterkurzusok szervezése, valamint a fiatal művészek színpadképességének fokozására képzés biztosítása a Magyar Állami Operaház nemzetközi énekstúdiójában, valamint balettkarában;”

Ez azt jelenti, hogy az OPERA a MNBI-t nem vállalkozási tevékenység keretében üzemelteti, tehát az Alapító okiratban rögzített más alaptevékenységekhez hasonlóan nem alapvető elvárás, hogy a képzés nyereséget termeljen. A bevételek levonása után az MNBI üzemeltetése 2024-ben 6,8 millió forintot igényelt. De, mint

az talán előttek is ismert, az MNBI növendékei fellépnek az OPERA előadásában. Erre a feladatra korábban szinte kizárólag az MTE növendékeit szerződtette az OPERA, ami szintén ráfordítást igényelt.

9. A MÁO jelölje meg az Opera gazdálkodásához szükségtelennek ítélt anyagi forrást és azt az összeget, amelyből a főigazgató által legutóbb írt könyv gondozását átvállalta.

Nem tudok az „Opera gazdálkodásához szükségtelennek ítélt anyagi forrást” megjelölni.

Továbbá az OPERA Alapító okiratában rögzített alaptevékenység:

„3.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége:

...

y) A Magyar Állami Operaház történetével, örökségével, jelenével foglalkozó kiadványok, lemezek, filmek, könyvek, illetve egyéb ajándék- és emléktárgyak tervezése, gyártása és kereskedelmi forgalomba hozatala.”

Ennek az alaptevékenységnek a körében került sor a könyv kiadására és kereskedelmi forgalomba hozatalára. A főigazgató kötete a világ egyik legnagyobb énekeséről honorárium nélkül készült, részére kifizetés nem történt.

10. A szűkös anyagi lehetőségek ellenére mi indokolja a havi, milliós nagyságrendű költséget felemésztő luxus kategóriába sorolt személygépkocsit is tartalmazó ún. „vezetői flotta” fenntartását, az átlagosan havi hárommillió Ft körüli keresettel rendelkező Mt. 208. § hatálya alá tartozó munkavállalók esetében?

Az említett szolgálati gépkocsik rendeltetésszerű használata indokolja a fenntartási költségeket.

A kérdésben állított „havi, milliós nagyságrend” a valóságban a 2024-es zárt évben évi 7,7 millió forint üzemanyag költségtérítést és 1,2 millió forint mosatási költséget jelentett.

2024. év						
Jogcím	Január	Február	Március	Április	Május	Június
Üzemanyag	527 151 Ft	613 442 Ft	802 069 Ft	535 587 Ft	701 846 Ft	516 148 Ft
Mosatás	168 464 Ft	141 484 Ft	147 447 Ft	98 298 Ft	136 981 Ft	81 915 Ft
Összesen	695 615 Ft	754 926 Ft	949 516 Ft	633 885 Ft	838 827 Ft	598 063 Ft

2024. év							
Jogcím	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen
Üzemanyag	825 520 Ft	714 168 Ft	651 666 Ft	669 344 Ft	680 033 Ft	507 592 Ft	7 744 566 Ft
Mosatás		98 298 Ft	81 915 Ft	131 064 Ft	94 615 Ft	56 769 Ft	1 237 250 Ft
Összesen	825 520 Ft	812 466 Ft	733 581 Ft	800 408 Ft	774 648 Ft	564 361 Ft	8 981 816 Ft

11. Az exkluzív, ún. Sissi páholy helyfoglaltságának statisztikája, beleértve a főigazgató családtagjait, és mindenki mást, aki térítés nélkül veszi azokat igénybe.

A 23/2024. számú főigazgatói utasítás 4.2 pontja szerint: Az OPERA a hivatalos helyek közül az Operaház I. emeleti bal és jobb proszcénium, illetve a bal 11. páholyt, mint protokoll helyeket protokoll célra tartja fenn. A protokoll célú használatot a protokoll munkatársak kezelik főigazgatói és főigazgató-helyettesi iránymutatás szerint.

A kért statisztikát nem tudjuk átadni, ugyanis ilyen adatgyűjtést nem végzünk. Az említett „Sissi páholyt” a vonatkozó belső szabályzat szerint protokoll célra tartja fenn az OPERA (ún. „hivatalos hely”), ezért

főszabály szerint nincs „beárazott” értéke, következésképpen jegyeladási statisztikája se. Mivel a két proscénium páholy rálátása a színpadra igen korlátozott, sosem voltak részei a vásárolható jegytérképnek.

- 12. A főigazgató vélelmezi, hogy a jelmezvarrodákban önként vállalták az ingyen rendkívüli munkavégzéseket az oda beosztott munkavállalók. Ennek okán mindazok, akik a főzeneigazgató hiánya miatt jelentős összegű helyettesítési díjat felvesznek, arról lemondanak. Ez által vélhetően legalább kettő megszüntetni gondolt munkahelyet lehet megmenteni.**

Az OPERA munkáltatóként nem osztott be (nem rendelt el) „ingyen” munkát, ahogy azt a kijelentés sugalmazza. A Jelmezműhelyekben keletkezett rendkívüli munkaidő a jogszabályoknak megfelelően ellentételezésre kerül. Ez a körülmény azonban nincs összefüggésben a főzeneigazgatói feladatkörök ellátásával.

- 13. A józan megfontolással kevésbé indokolható, pár éve 2022-ben felújított, 430 négyzetméteres Medgyasszay előadóterem újabb, sok-sok tízmillió forint felemésztő építészeti beavatkozásának elhalasztása, tucatnyi munkahely megtartását tenné lehetővé.**

Az átalakítást követően a Medgyasszay-terem – józan megfontolás alapján – alkalmas lesz operapróbák tartására, és sokkal alkalmasabb lesz bevételt növelő használatra, amely bevétel a jövőben személyi ráfordításként is felhasználható.

- 14. Mindazok, aki a tavalyi sztrájk során a főigazgatóval lelkes sztrájktrőrként működtek együtt, a munkahelyek megőrzése érdekében a jövőben lemondanak-e, a sztrájkolók által kiharcolt munkabérről?**

Az OPERA egyetlen munkatársától sem kéri azt, hogy mondjon le a neki jogszerűen járó munkabérről, továbbá a 2024. évi bérmegállapodás 5.1. pontja szerint a béremelés általános volt, azaz az OPERA minden munkavállalójára kiterjedt.

- 15. A főigazgató hajlandó-e az általa vészterhesnek látott időszakban felülvizsgálni a műsorra tűzött művek előadás számát, és a vizsgálat eredményének függvényében kizárólag a „vattázatlan”, minimum 5 millió Ft nyereséget prognosztizáló műsorstruktúrára áttérni? Egyben, józan gondolkodás eredményeképpen, a pitiáner személyi ellentéteken felülemelkedve elérni, hogy a megszokott táblás ház reményében, például a Hófehérke és a hét törpe című balettdarabot az Operaház újra műsorra tűzze?**

A műsortervezés, mint művészeti szakmai kérdés nem tartozik az Mt. XXI. fejezetében rögzített tárgykörökbe. Az OPERA műsorterve jelenleg is „nyereséget prognosztizáló” szellemben készül, ám a prognózis értelemszerűen kizárja a kérdésfeltevésben érzékeltetett biztos jövőbelátást.

Megjegyzendő, hogy tárgyalásainkon számos alkalommal felmerült már, illetve kifejezetten kérte a t. Szakszervezeteket a főigazgató arra, hogy készítsenek konkrét évadtervet (műsortervet) a t. Szakszervezetek. Ilyen javaslat azóta sem érkezett.

- 16. Az Erkel Színház leválásaért kapott „fájdalomdíj” mértéke és abból a személyi jellegű kiadásokra fordított hányad.**

Erre a kérdésre a korábbi válaszomat tudom megismételni: A 1368/2024. (XI. 28.) Korm. határozat szerint az OPERA-nak biztosítandó egyszeri összeget a személyi előirányzat kipótlására fordítjuk.

17. Az átszervezésre vonatkozó munkáltatói döntés meghozatala előtt, a szakszervezetek miért nem kaptak a KSz-ben előírtaknak megfelelően, véleményük megformálására alkalmas dokumentumokat?

A legutóbbi IÉT tárgyalásunkat megelőzően írásbeli válaszban kaptatok kézhez azt, amiről több alkalommal is tárgyaltunk: az OPERA személyi előirányzata jelentős hiánnyal küzd. Ezen túlmenően hónapok óta köztudomású tény, és a Magyar Közlönyben is megjelent, hogy az Erkel Színház vagyongazdálkodója megváltozott, és az OPERA abban a színházban már nem folytatja tevékenységét.

Mindezek és a Kollektív Szerződés 25.1. pontja alapján a legutóbbi IÉT-n tájékoztattunk titeket arról, hogy elkerülhetetlennek tűnik a csoport létszámleépítés mértékét el nem érő leépítés végrehajtása. Feltételeztük, hogy az IÉT megfelelő alkalom arra, hogy a leépítés okairól a KSZ-ben előírtak szerint egyeztessünk.

KSZ 25.1. A munkáltató működésével összefüggő okból való felmondás közlését megelőzően az OPERA köteles az okról a Szakszervezettel előzetesen egyeztetni. A Szakszervezet ellentétes véleménye a felmondást nem teszi jogellenessé.

A felmondás közlését megelőző egyeztetésen túlmenően sem a KSZ, sem az Mt. nem ír elő formai követelményeket a leépítés tekintetében. Ezért valótlannak az állítás, miszerint nem kaptatok a „KSZ-ben előírtaknak megfelelően” dokumentumokat, hiszen ilyeneket a KSZ nem ír elő. Leveletekből nem is derül ki, hogy pontosan milyen dokumentumok szükségesek ahhoz, hogy a személyi előirányzat hiányáról meggyőződjetek.

Az előzetes megállapodásunk szerint a további egyeztetésre **2025. június 25. napján 16 órakor** kerül sor.

Kelt: Budapest, „*időbélyegző szerint*”

Üdvözlettel:

**Magyar Állami Operaház
Dr. Főző Virág
főigazgató-helyettes**